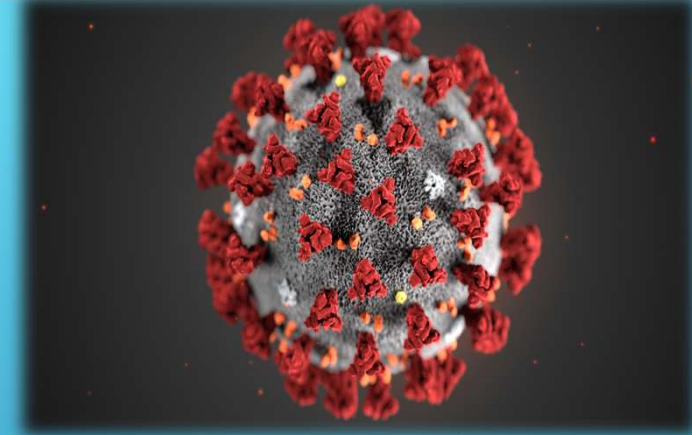


Tájékoztató az új koronavírus (2019-nCoV) okozta járványról

**Vasútegészségügyi NK Kft.
Foglalkozás-egészségügyi csoport**

- ▶ **2019. decemberében a kínai Wuhan tartományból ismeretlen eredetű tüdőgyulladást okozó járványt jelentettek a WHO felé.**
- ▶ **A megbetegedés hátterében egy új koronavírus igazoltak. 2020. január 30-án a WHO nemzetközi horderejű járványügyi szükség helyzetet hirdetett ki a járvány miatt.**
- ▶ **A betegség hivatalos neve „koronavírus-betegség 2019” melynek rövidített változata a COVID-19.**
- ▶ **A megbetegedés Hubei tartományt érinti legjelentősebben. A Hubei tartomány Egészségügyi Bizottsága egészen 2020. február 13-ig azokat az eseteket nevezte igazolt megbetegedésnek melynél a laboratóriumi eredmények egyértelműen igazolták a korokozó jelenlétét.**
- ▶ **Ez az esetdefiníció megváltozott, jelenleg igazolt megbetegedésnek veszik a klinikailag diagnosztizált gyanús (láz, légúti tünetek és normál vagy csökkent fehérvérsejt vagy csökkent lymphocyta szám) betegeket, akinek képalkotó vizsgálata tüdőgyulladásnak megfelelő képet mutat. Ezért az esetszám az esetdefiníció megváltozása után jelentősen megugrott. A változást azzal magyarázzák, hogy így a betegek előbb jutnak megfelelő kezeléshez és a gyógyulási arány javuljon.**

Vírus ismertetése



- A koronavírusok lipid burokkal rendelkező, egyszálú RNS vírusok
- Embert és számos állatfajt képes megbetegíteni (madarakat, emlősöket: macska, denevér, tevé)
- Az új koronavírus jelenleg 2019-nCoV névvel jelölt.
- Rokonságot mutat a SARS és MERS-koronavírusokkal

2020. Február 27-i állapot a WHO jelentése alapján

- Megbetegedettek száma: 81027 fő
- A halálesetek száma: 2763 fő
- Európai igazolt esetek száma: 383 fő
- Európai országok, ahol megbetegedés előfordult:
 - Németország, Franciaország, Finnország, Olaszország, Oroszország, Spanyolország, Svédország, Nagy-Britannia, Belgium, Ausztria, Horvátország,
- Az új esetdefiníció miatt 2020. 02. 13-tól a megbetegedések száma jelentősen megugrott. 02.20.-án ismét módosították az esetdefiníciót.

Esetdefiníció alapján gyanús/kivizsgálás alatt álló eset:

Akut légúti fertőzésben szenvedő beteg [pl. láz ($\geq 38^{\circ}\text{C}$) és/vagy köhögés és/vagy légszomj] hirtelen kezdettel, függetlenül a megbetegedés súlyosságától **ÉS**

aki a tünetek kezdetét megelőző 14 napban:

- szoros kapcsolatban volt valószínűsített vagy megerősített új koronavírusal fertőzött személlyel **VAGY**
- olyan az új koronavírusal érintett területen járt, ahol a folyamatos közösségi terjedés feltételezhető.

Érintett területek listája 2020.02.25-én: Kína, Szingapúr, Hongkong, Japán, Dél-Korea, Irán, Olaszországban az alábbi tartományok: Lombardia, Emilia-Romagna, Piedmont, Veneto. A folyamatosan aktualizált lista a www.nnk.gov.hu honlapon elérhető.

Fertőző forrás, terjedés módja

- ▶ Fertőző forrás: jelenleg ismeretlen
- ▶ Terjedés módja: az emberről-emberre terjedés igazolódott.
- ▶ Cseppfertőzéssel és fertőzött váladékokkal történő direkt vagy indirekt kontaktussal terjednek

Lappangási ideje

- ▶ A lappangási idő a jelenlegi adatok szerint általában **hét nap, azonban 2-14 nap** is lehet.
- ▶ A Lappangási idő a kórokozónak a szervezetbe való bejutásától a betegség első tüneteinek fellépéséig eltelő idő. Ha a szervezet védekezése elégtelen, akkor jelennek meg az első betegségi tünetek.




Tünetei

- Láz
- Száraz köhögés
- Légzési nehezítettség – nehéz légzés
- Légszomj
- Tüdőgyulladás



A megbetegedés lázzal, köhögéssel, légzési nehezítettséggel, tüdőgyulladásra jellemző radiológiai eltérésekkel jár. A megbetegedés megnyilvánulhat enyhe, közepes és súlyos tünetekkel. Súlyos tünetek a súlyos tüdőgyulladás, az un. ARDS (akut légúti distressz szindróma), szepszis, szeptikus sokk, többszervi elégtelenség. A megbetegedések aránya jelenleg 15 %-ra becsülhető, a WHO adatai szerint a halálozási arány 2 %.

Kockázatelemzés aktualizálása, expozícióban érintett munkavállalók, kitettség mértéke

- ▶ Jelenleg a koronavírus járvány hazánkat még nem érte el.
 - ▶ A biológiai kockázat értékelés módosítása, aktualizálása szükséges..
 - ▶ Amennyiben a járványhelyzet kialakul Magyarországon, akkor a megfelelően aktualizált pandémiás tervben foglaltakat kell eleget tenni.
- 

Amit jelenleg tehetünk:

- az a cseppfertőzéssel terjedő megbetegedések kivédésekor, járványok kialakulásának megelőzésekor szükséges teendők.
- **Az NNK által javasolt védőfelszerelések biztosítása.**
- **A higiénés kézfertőtlenítés tárgyi feltételeinek biztosítása.**
- **A munkavállalók megfelelő tájékoztatása a pánik elkerülése végett.**



Az esetleges járvány káros hatásai

- Az esetleges járvány kialakulásának káros hatásait jelenleg nem lehet meghatározni.
- Mindenképpen számolni kell a nagylétszámú munkaerő kieséssel és fel kell készülni a minimális ellátás biztosítására.
- A jelenlegi helyzetben a szakemberek a járvány terjedéséről úgy nyilatkoznak, hogy tömegeket érintő járvány Magyarországon kis eséllyel lesz.
- Behurcolt esetek azonban biztosan elő fognak fordulni. Jelen pillanatban ezeknek az eseteknek a megfelelő kezelése és a fertőzés továbbterjedésének a megakadályozása a legfontosabb feladat. Az erre történő felkészülés megtörtént.

A MUNKÁLTATÓI FELADATOK A FELKÉSZÜLÉS ÉS JÁRVÁNY IDŐSZAKÁBAN

- ▶ **figyelemmel kíséri az új koronavírus járványügyi helyzetét,**
- ▶ **az NNK és a Közlekedéspolitikáért Felelős Államtitkárság ajánlásait,**
- ▶ **szakmai tájékoztatót készít**
 - ▶ a járványveszély kialakulásának lehetőségéről, a járványveszély létezéséről,
 - ▶ az általános megelőzésről,
 - ▶ a magatartási és higiénés szabályokról, azok betartásának fontosságáról,
 - ▶ védőfelszerelésről és annak használatáról
- ▶ **egyéni védőeszközökről a fertőtlenítő szerekről és ezek létszámarányos mennyiségének meghatározásáról, beszerzésének lehetőségeiről gondoskodik.**
- ▶ **átgondolja a távmunka lehetőségét, annak megszervezését**
- ▶ **higiénés eljárási rendet készít**

Munkáltató pandémiás tervének

Tartalmaznia kell:

- Kritikus létszámot és a helyettesítési tervet
- Távmunka lehetőségét
- Munkavállalók tájékoztatása a járvány alatt követendő intézkedésekről, és a viselkedési szabályokról:
 - Legyenek tisztázva a felelősségi körök / Válságstábot kell létrehozni
 - Legyen minden munkatárs számára elérhető és használható belső kommunikációs csatorna
 - A munkáltató fokozott figyelmet fordítson a higiéniára és gondoskodjon a megfelelő szerekről, védőeszközökről - fertőtlenítőszer, maszkok, egyszer használatos törlőkendők stb.
 - Határozza meg a munkamenetet a személyzet kiesése esetére
 - Tekintse át az üzleti utakat és a meetingeket (személyes találkozó helyett videokonferencia/telefon)

A védelem specifikus és aspecifikus lehetőségei

- > A specifikus védelem a védőoltás. Specifikus védelem (védőoltás) jelenleg a fertőzés ellen nincs.
- > Az ENSZ Egészségügyi Világszervezetének (WHO) főigazgatója szerint a védőoltás csak 18 hónap múlva lehet elérhető a koronavírus ellen, így addig is a jelenleg rendelkezésre álló módszereket kell alkalmazni a terjedés fékezése érdekében.
- > Jelenleg az aspecifikus védelemre kell összpontosítani, ami az általános higiénés rendszabályok betartása, védőfelszerelés biztosítása.



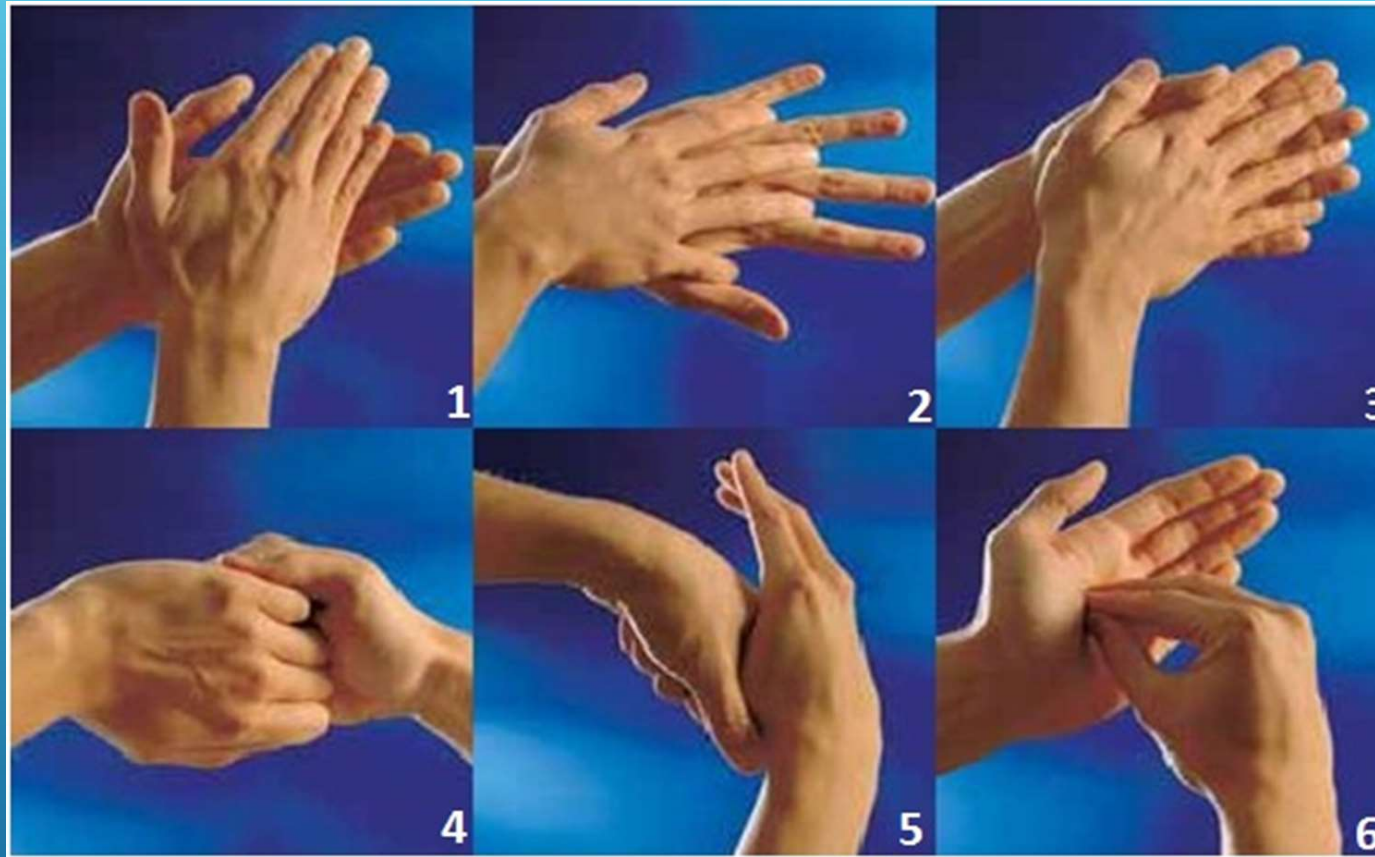
Aspecifikus védelem

Általános higiénés rendszabályok betartása!

- Gyakori kézmosás
 - A kézfertőtlenítés lépéseinek megtartása
 - Megfelelő szerrel (fertőtlenítő hatású folyékony szappan, vagy alkoholos kézfertőtlenítő gél)
 - Megfelelő behatási idő betartása
 - Papírkéztörő használata
- Arc érintésének kerülése
- Köhögési etikett betartása
 - zsebkendő használata,
 - könyökhajlatba tüsszentés,
 - használt zsebkendő azonnal szemetesbe kell dobni,
- Rendszeres szellőztetés zárt helyeken (óránként minimum 10 perc)



Kézmosás-kézfertőtlenítés menete



Kiemelném a hüvelykujj és az ujjbegyek tisztítását, mivel ez gyakran kimarad kézmosáskor. Ha belegondolunk az ujjbegyek az a terület amivel a legtöbb tárgyat érintjük, pl.: billentyűzet, telefon kijelzője és leggyakrabban ujjbeggyel nyúlunk az arcunkhoz is. Ezzel a hat lépéssel a kezünk teljes felületének a tisztítása megtörténik.

A védelem aspecifikus lehetőségei

▶ Védőfelszerelés használata:

- ▶ Alkoholos kézfertőtlenítő

- ▶ Szájmaszk (felkészülési időben a nemzetközi csatlakozási csomópontokat érintő, illetve nemzetközi vonalon szolgálatot teljesítő munkavállalók részére, tényleges járvány esetén minden munkavállalóra kiterjedően)

- ▶ **Felső légúti betegségeket mutató dolgozók - önmaguk és mások védelmében - szájmaszkot viseljenek, lázas állapot esetén ne vegyék fel a munkát**

▶ Tájékoztatás:

- ▶ A helyes kéz higiénéről

- ▶ Köhögési etikettől

- ▶ Egyéni védőfelszerelés helyes használatáról

- ▶ A keletkező fertőző minőségű hulladék megfelelő kezelése

- ▶ munkavállalók nagyobb csoportját érintő rendezvények, értekezletek, oktatások felfüggesztése

A következő aspecifikus védekezési mechanizmus a védőfelszerelések biztosítása.

- A cseppfertőzéssel terjedő betegségeknél az alkoholos kézfertőtlenítő használata kiemelendő.
- E mellett a gumikesztyű vagy egyszerhasználatos kesztyű és szájmaszk viselése az ami a megbetegedést gátolhatja.
 - Az egyszerhasználatos kesztyű vagy gumikesztyű használata a munkavállalók szempontjából nehézkes. Hiszen nagyon sok eszközt kell használniuk, melyeknek működtetése kesztyűben nehézkes.
 - Ennél hatásosabb ha fertőtlenítő hatású törölkendőt biztosítanak, mellyel gyakorta le tudják törölni ezeket az eszközöket.
 - Ezenkívül egészségügyi veszélyes hulladékként kell kezelni a használt kesztyűt, melynek gyűjtésére, tárolására speciális követelményeket ír elő a jogszabály.



- Az egyszerhasználatos orvosi szájmaszk, melynek felhelyezése egyszerű, azonban a neve is kimondja, hogy egyszer lehet használni levétel után eldobandó és szintén egészségügyi veszélyes hulladékként kezelendő.
- Aszájmaszkt 6-8 óránként érdemes cserélni. A maszk mechanikus védelmet biztosít, ami azt jelenti, hogy ha a közelünkben köhögnek tüsszentenek, a levegőbe jutott nyálcsepp légutainkba történő bejutását megakadályozza.
- Ez a levegőt nem szűri meg.
- Az FFP2, FFP3 védőálarc használatát járvány esetén az NNK eljárásrendje fogja meghatározni, jelenleg nem szükséges a használata csak az egészségügyi ellátó személyzet esetében. Ez 94-99%-ban szűri a vírusokat.



Terjedés megelőzése érdekében a beteg emberek kiszűrése nagyon fontos

- Ezért akinek influenzaszerű tünetei vannak: ne menjen közösségbe, maradjon otthon, ezáltal mint terjesztő közeg ne szerepelhessen.
- Elengedhetetlen a megfelelő tájékoztatás. A tájékoztatást az összes munkavállalóra ki kell terjeszteni és a gyakorlatiasságra kell törekedni.
- Fontos megjegyezni, hogy a megelőzőként használt védőfelszerelések használat után egészségügyi veszélyes hulladéknak minősülnek.
- Ezeket a hulladékokat előírásoknak megfelelő gyűjtőedénybe kell gyűjteni majd azt engedéllyel rendelkező szállító céggel kell elszállíttatani.



Egyéb, a megelőzést szolgáló intézkedések

- ▶ **A fertőzés tovább terjedésének megakadályozása érdekében az alábbi közegészségügyi szempontokat szükséges figyelembe venni takarítás esetén:**
 - ▶ **Virucid (vírusölő) szerek használata takarításkor**
 - ▶ **A használt szereknél a koncentrációt úgy kell megválasztani, hogy a virucid hatás elérése a lehető legrövidebb időn belül megtörténjen.**
 - ▶ **Kiemelt figyelmet kell fordítani a gyakran kézzel érintett tárgyra:**
 - ▶ **Telefonok, Billentyűzet**
 - ▶ **Kilincsek, Kapcsolók, Nyomógombok, Kapaszkodók, Jelzőgombok,**
 - ▶ **Asztalok, karfák, Ruhafogas,**
 - ▶ **Hulladékgyűjtő stb.**

7.1.1. Esetek osztályozása

7.1.1.1. Gyanús eset / Kivizsgálás alatt álló eset

A. Akut légúti fertőzésben szenvedő beteg [pl. láz ($\geq 38^{\circ}\text{C}$) és/vagy köhögés és/vagy légszomj] hirtelen kezdettel, függetlenül a megbetegedés súlyosságától

ÉS

akinél a tünetek kezdetét megelőző 14 napra vonatkozóan teljesül az alábbi epidemiológiai kritériumok egyike:

- **szoros kapcsolatban** volt valószínűsített vagy megerősített új koronavírussal fertőzött személlyel

VAGY

- olyan az új koronavírussal érintett területen járt, ahol a közösségi terjedés feltételezhető lsd. táblázat.

gyanus/kivizsgálás alatt álló esetnek minősül, akkor a teendők az alábbiak.

Előzetesen:

1. Ha telefonon jelentkezik a beteg/gondviselő, és az információk alapján (tünetek+utazási anamnézis) felmerül az új koronavírus fertőzés lehetősége, a beteg maradjon otthon.
A beteg otthonában történő vizsgálat esetén az orvosnak biztosítani kell maga számára védőeszközöket és alkohol tartalmú kézfertőtlenítő szert, és gondoskodnia kell a keletkezett veszélyes hulladék szakszerű összegyűjtéséről és elhelyezéséről.
2. Ha a beteg vizsgálata, illetve az anamnézis felvétele során merül fel az új koronavírus fertőzés lehetősége, a beteg elkülönítéséről gondoskodni kell.

Teendők:

- **Járási/kerületi hivatal népegészségügyi osztályának (munkaidőn kívül a megyei kormányhivatal népegészségügyi ügyeletének) azonnal jelenteni kell telefonon!**
- A betegre sebészi maszkot kell adni.
- A beteggel érintkező egészségügyi dolgozók a szükséges egyéni védőeszközöket (pl. köpeny, kesztyű, légzésvédő) viseljének**.
- Az esetdefiníció alapján gyanús/kivizsgálás alatt álló kategóriába tartozó beteget a területi ellátási kötelezettséggel rendelkező fekvőbeteg intézmény infektológiai osztályára kell utalni, ahol elkülönítéséről gondoskodni kell.
- A légúti tünetekkel jelentkező beteg ne használja a tömegközlekedést, hanem egyénileg, autóval legyen kórházba szállítva sebészi maszk viselése mellett, illetve szükség esetén mentővel történjen a szállítás.

7.1.1.2. Valószínűsített eset

Az a gyanús eset, akinek a COVID-19 miatt végzett laboratóriumi vizsgálati eredménye kétes, vagy akinek pan-koronavírus vizsgálati eredménye pozitív.

7.1.1.3. Megerősített eset

Minden olyan személy, akinél laboratóriumi módszerrel igazolták az új koronavírus által okozott fertőzést.

7.2. Elkülönítés: mind a **gyanús**, mind a **valószínűsített**, mind a **megerősített** eset elkülönítése **kötelező**.

A betegeket kórházban kell elkülöníteni. A beteget a területi ellátási kötelezettséggel rendelkező fekvőbeteg intézmény infektológiai osztályára kell szállítani, ahol elkülönítéséről és ellátásáról gondoskodni kell.

https://www.antsz.hu/felso_menu/ugyintezes/hatosagi_nyilvantartas/eu_ig_nyilvantartasok/ellatasi_teruletek

Amennyiben a gyanús/kivizsgálás alatt álló beteg laboratóriumi vizsgálatának eredménye alapján **az eset besorolása valószínűsített vagy megerősített esetre változik**, amennyiben szállítható állapotban van, **a beteget mentővel a Dél-Pesti Centrumkórház - Országos Hematológiai és Infektológiai Intézetbe (DPC) kell szállítani**, ahol a további elkülönítését és ellátását biztosítani kell.

FOGLALKOZÁS-EGÉSZSÉGÜGYI SZOLGÁLAT SZEREPE ÉS FELADATAI A JÁRVÁNY IDEJÉN

- ▶ A munkavállalók részére érthető tájékoztatók elkészítése
 - ▶ a járványveszély kialakulásáról,
 - ▶ a víusról,
 - ▶ a tünetekről,
 - ▶ a terjedésről,
 - ▶ a megelőzés lehetőségeiről (higiénés szabályok betartása)
- ▶ Az NNK egészségügyi dolgozókra vonatkozó eljárás rendjének betartása
- ▶ Légúti tünetekkel jelentkezők megfelelő ellátása

Napi szinten figyelemmel kísérjük az új típusú koronavírus járvánnyal kapcsolatos NNK tájékoztatásokat.

<https://www.nnk.gov.hu/index.php/lakossagi-tajekoztatok/koronavirus>

A jelenlegi teendők bővítésének szükségessége esetén (NNK tájékoztatás alapján) azonnal tájékoztatja a munkáltatókat.

A jelenlegi helyzetről, megelőző feladatokról tájékoztatást, anyagokat biztosít.

Az NNK eljárásrendet dolgozott ki az egészségügyi intézmények koronavírusszal szembeni védekezéséről, szükséges teendőkről.

Ingyenesen hívható telefonszám: 06 80 277 455, 06 80 277 456

Köszönjük a figyelmet!

Dr. Pataki Ibolya
Foglalkozás-egészségügyi igazgató

Ludányiné Bodnár Tímea
Közegészségügyi és járványügyi felügyelő

